

MÜSLÜMAN BİLGİNLERİN POZİTİF BİLİM ALANINDA YAPTIĞI KATKILAR -Astronomi-Batının etkilenme yolları

S-1-İslam ve Kur'an a göre bilimler genel olarak kaç'a ayrılır?Bilimleri neden dini yada din dışı bilimler olarak ayırmak doğru değildir?Açıklayınız?

Din ile direkt ilgili bilimler,Din ile dolaylı ilgili bilimler.Çünkü İmanın ilmî yakın(Gerçek istenen iman) olabilmesi için Bilim ve akıldan İman a varılması gerekir.Bütün bilimleri ve bulabildiğimiz bulacağımız bulamadığımız yasalarını yaratan Allah iken Nasıl bu bilimler ve dalları Allahtan-O'nun gönderdiği İslam dan ayrı ya da bağımsız olabilir;Ya da Çelişik olabilir?Yaratan bilmez mi?

Bu gruplamadan da anlaşılacağı üzere:Bütün bilimleri ve keşfedebildiğimiz /keşfedemediğimiz kanunları/tabiat yasalarını, evrene koyan Allah tır.Dolayısıyla bu kanunları bulma görevi,İnsana verilmiştir(İnsanın Halifelik görevi)Bundan dolayı dini yada din dışı bilimler diye bir ayırım İslam düşüncesinde mümkün değildir;Çünkü evreni yaratanla,Evrene tabiat yasalarını koyan Aynı Allah tır.Kur'an ın ilk ayeti de Tabiata /Evrene konulmuş gizlenmiş;tabiat/Evren yasalarının keşfedilmesinin amaçlamaktadır.O nun için bu yöndeki bütün çaba ve gayretler dinimizde,ibadet konumundadır.Burda olduğu gibi bilimsel çaba ve gayretleri,İbadet konumuna yükselten başka düşünce ve sistem yoktur.İslam bu tür davranışları kutsallaştırmıştır.İşte bundan dolayı dini yada din dışı bilim(ilim)ayırımı yapmak dinimizde olmadığı gibi bu ayrımı yapmak İslamı bilmemek demektir.

S-2-İnsanın psikolojik yapısında ki(fıtratında:doğuştan Allah ın ona verdiği özellikleri) hangi özellikleri, onu bilgi edinmeye ve öğrenmeye yöneltir?yazınız?

Allah insanın psikolojik yapısına,Merak etme,düşünme,araştırma,Hayatı daha kolay hale getirme(İnsan,yeryüzünde Allah ın halifesidir),inceleme özelliklerini koymuştur.İnsanın bilgiye ulaşmasında onun bu özellikleri çok önemli etkenlerdir.Bu özellikleri ona veren/onu yaratan,Kur'an ı Kerim de bol bol ve sıkça/çokça onun bu özelliklerini harekete geçirmeye çalışır.Kur'an ve Peygamber öğretileri,Yer yer bilgi üretme yöntemlerini açıkladığı gibi,bilgiye ulaşmada insana yer ve yön gösterir.(Zaman zaman insanın merakı,uzaya,bazen,kendi bedenine,bazen,tabiattaki düzene yönlendirilir."***Üzerinizdeki gökyüzünü,uzayı merak etmiyor musunuz?;Allah onu nasıl çatlaksız,düzenli,mükemmel yaratmıştır,bakmıyor musunuz?Onun bir eksiğini arayın bakım bulabilecek misiniz?***"(Mülk Suresi) gibi Ayetler,hep İnsanın bu güdüsünü harekete geçirmek ve bilgiye ulaşmasını ,bilgi üretmesini sağlamak içindir.Dolayısıyla bu tarz teşvikler sonucunda Müslüman bilginler ,çağdaşlarını geride bırakacak bir bilimsel faaliyetlere başladığı gibi,Çağları geride bırakan bir İslam kültür ve medeniyeti oluşturdular.

S-3-Bugünkü batı kültürüne ve medeniyetine,İslam uygarlığının(İslam kültür ve medeniyetinin) yaptığı katkıyı ve Batı medeniyetinin İslam medeniyetinden etkilenme yollarını maddelerle yazınız?

İslam dininin kurallarının,Bilinçli bir şekilde toplumda önemsenmesi sonucunda her yerde ve her şeyde pozitif yönde değişme ve gelişme olmuştur.Bundan dolayı islam dini ilk kez toplumda sosyal değişim kurallarını koyucu bir sistem iken,Hız peygamber efendimiz ilk İnkılapçıdır.Bu inkılap ve değişim hayatın her alanında ve her zaman kesintisiz devam ettiği gibi insanların akıllarının körelmesini,durgunlaşmasını önleyici tedbirleride koymuştur.Daha sonra gelişmiş/ileri bir medeniyet ortaya konulmuş bu medeniyetle örnek ve mükemmele yakın mutlu insanlar yetiştirilmiştir.(Asrı Saadet).Kur'an Bu iddiasını her zaman Üstün insan ve toplum oluşturmanın ilkelerini belirlemiş bir şekilde sürdürmektedir.Bu gün toplumdaki Rüşvet-cinayet-kapkaç,bilimsel çalışmalara önem verme vs gibi durumları İslamın emirleri çerçevesinde değerlendirirsek ne durumda olduğumuzu biliriz.

Zaman zaman Avrupa dan İslam ülkelerine çeşitli sebep ve zamanlarda gelenler gördükleri bu medeniyetten etkilenmişler,bunu çeşitli yollarla ve zamanlarda kendi ülkelerine taşımanın yollarını/fırsatlarını aramışlardır.Adeta İslam kültür ve medeniyeti ve uygarlığı, Orta Çağ Avrupa sını yakasından tutup onları silkelemiş kendilerine gelmelerine sebep olmuş sonrasında Avrupa kültür ve medeniyetinin içinde bulunduğu kokuşmuşluktan kurtulmasına,atılımlar yapmasına sebep olmuştur.Dolayısıyla bugünkü Avrupa kültür ve medeniyetinin temelinde İslam öğretileri/Müslümanların bulguları/İslamın etkileri vardır.

Avrupa medeniyetinin,İslam medeniyetinden Etkilenme yolları:

1-Endülüs ve Sicilya yoluyla:Buralarda bulunan Müslümanlardan öğrenilen bilgiler Avrupa yı aydınlatmıştır.Ayrıca, Müslümanların yaşadığı yerlere(Endülüs Emevi devleti gibi...) öğrenciler gönderildi Öğrenilen bilgiler kendi ülkelerine taşındı ve geliştirildi.Bu öğrencilerin getirdikleri bu bilgiler,Rönesans ve reform a sebep oldu.

2-Tercümeeler yoluyla:İslam dünyasında bilim ve kültür alanında yazılmış eserler Avrupa dillerine tercüme edildi ve yıllarca Üniversitelerde/okullarda okutuldu.İbn-i Sina'nın "**El Kanun Fi t tıp**" adlı tıp kitabı Avrupa Üniversitelerinde 600 yıl temel tıp kitabı olarak okutulmuştur.(Avicenne olarak anılmıştır) Ünlü Türk bilgini olan Biruni, Kopernic ve Galile den 500 yıl önce Dünya nın yuvarlak olduğunu diğer gezegenlerle birlikte Güneşin etrafında ayrıca kendi etrafında döndüğünü ispat etmiştir.

3-Haçlı savaşları yoluyla:Müslümanların Yaptıkları çoğu savaşların amacı "**ellerindeki meşaleyi/Mutluluğu tüm dünyaya ve Allah ın diğer kullarına da ulaştırmak içindi**".Başka bir ifadeyle:Bu savaşların amacı:Hak,adalet,eşitlik,eşit paylaşım,gibi değerleri herkese ulaştırmaktı. Yapılan savaşlar sonucunda bu bölgelere yapılan,konaklama merkezleri,ticarethanaler,köprüler,çeşmeler,yollar,adaletli yönetim şekilleri bunun ispatıydı. ristiyan kilisesinin önderliğinde ve hristiyanlık dini adına yapılan haçlı savaşlarının amacı ise:Doğunun zenginliğine sahip olmak ve kendilerine göre barbar Müslümanları öldürmektir.Öyle de oldu.Kilise adına ve din adına kan döküldü gene hristiyanlık adına gelen bu insanlar her tarafı yakıp yıktılar 1100 lerde Kudüs e giren haçlılar:korku-panik-çılgık oluşturdular.Silahsız çocuklar ve kadınları,atlar ile ezip geçtiler.Kutsal kilise kan gölü ve katliam sonucu kurtulmuştu.Halbuki Hristiyanlık bunlara karşıydı.Bu savaşların kurallarını hiçbir kuralı olmayan kin hırsıyla gelen insanlar belirlediler.Müslümanlar ise hiçbir zaman böyle katliam yapmamış hatta düşmanını dahi tedavi etmişlerdir(Çanakkale savaşındaki sargı yerinde yaşananlar..).Haçlı seferlerinin bir sebebi de doğunun zenginliklerine sahip olmaktı.Bunun sonucunda İslam ülkelerine haçlı seferleri düzenlendi,kadın ,çocuk herkes saklandığı yerde öldürüldü.Gittikleri yerleri yağmalayan haçlılar,daha sonra bu ülkelerde kaldılar.daha başka zamanlarda da İslam ülkelerine haçlı seferleri düzenleyen Avrupalılar bu seferde gördükleri medeniyete hayran kaldılar ve pusula aleti gibi bazı şeyleri, almışlar,barut,kağıt,gemicilik tekniklerini(Harita teknikleri)öğrenmişler ve kendi ülkelerinde bunları daha da geliştirmişlerdir.

4-Taklit yoluyla:Batılı bilginler İslam ülkelerini gezerek eğitim kurumlarında gördükleri uygulamaları teknik ve yöntemleri kendi ülkelerinde uygulamışlardır.Öğrenilen bu yöntemler:İspanya,Fransa,İtalya da bazı okullarda uygulamaya konulmuştur.Örneğin:Afrikalı Konstantin denilen bir şahıs İslam ülkelerinde tıp alanında gördüğü uygulamaları kendi ülkesinde uygulamıştır.

5-Siyasi ve Ticari hayat yoluyla:Batı ve doğu arasında siyasi ve ticari ziyaretler de İslam Kültür ve medeniyetinin Batıya taşınmasına sebep olmuştur.Ticaret için gelenlerin,yazdıkları anıları ve gezginlerin seyahatnameleri Batı insanının,doğunun değerlerini öğrenmelerine sebep olmuştur.

6-Müslümanların Avrupa'daki Bilim adamlarını desteklemeleri yoluyla :Osmanlı devleti ,Orta çağ Avrupa sında bilimin önünde Aşılmaz duvar gibi duran Kilise engelini aşmak için,Avrupalı bilginleri desteklemiştir.Lut her 'e Osmanlı Devletinin yardım etmesi gibi....

S-4-Batılı bilginlerden bir tanesinin İslam dini hakkındaki görüşlerinden,örnek olarak bir tane yazınız?

"Hristiyanlar alim (bilgin)olunca Hristiyanlıkla ilişkileri kesilir,Müslümanlar da Cahil olunca İslamiyet'le ilişkileri kesilir,

Hristiyanlığın çıkışından 15 Y.Y.sonra ortaya çıkmış bir medeniyet(Avrupa Medeniyeti) nasıl olur da O dine bağlanabilir? Bu güne kadar yer yüzünde görülmüş en parlak,en kapsamlı,en evrensel,en demokratik ve bin yıllık bir medeniyetin başlıca ve yegane sebebi, Kur'an öğretmenleri iken, **bu günkü müslüman toplumların bilgisizlik sebebi nasıl olur da İslamiyet'e bağlanabilir?"**

(Charles Mismar)

S-5-Ayrıca,Matematik,Tarih ve diğer bilim dalları konusunda yer alması gereken bu konular neden Din dersi konusunda ele alınmaktadır?Bu konu, bir paradoks/çelişki olarak ortada durmaktadır?!!!

Bu anlatılanlar bir eziklik psikolojisi içerisinde ele alınmış konular olmadığı gibi,Batının bilgi birikiminden üstün olduğumuzu kanıtlamak için yada tersini iddia etmek için açıklanmamıştır.Sadece olan lar anlatılmıştır..Geçmişte atalarımızın Dünya ya asırlarca yön verdiğini öğrenip bilim/sanat/kültür bayrağını tekrar ele almamız,kendimize ve ülkemize,milletimize güvenmemiz,bu ülkenin evlatlarının zeki olduğunu ispat etmek için,gene aynı açılımı yapacakları konusunda kendilerine güvenmeleri konusunu açıklamak için konu edinilmiştir.Bu bağlamda,bugün batının bilgi birikimi yönünden bizden ileride olması; kültür medeniyet insanlık değerleri yönünden bizden ileri/üstün olduğunu da göstermez..Ayrıca,bilimsel yönden geri kalmışlığımızın sebebinin,İslam dini olmadığını,Çünkü bu din mensupları geçmişte dünya da ilk kez yaptıkları bilimsel çalışmalarla isimlerini duyurdukları halde bu günkü müslümanların neden bilimsel yönden geride olduğunu anlatmak içindir.Çünkü eğer din, insanları,bilimsel yönden geri bırakıyorsa,Öncekilerin yaptıklarını aklımıza nasıl kabul ettireceğiz?!!

Astronomi:

S-1-Tarihte müslümanlar genel olarak hangi ilim dallarıyla uğraşmışlardır?

Astronomi,Fizik,Kimya,Matematik,Tarih coğrafya,Tıp-eczacılık-Din ilimleri,botanik,eczacılık....

S-2-Astronomi nedir?Konusu alanına neler girmektedir?

Tanımı:Gök bilimi demek olan Astronomi,Yıldızları gezegenleri ve bunların konumlarını inceleyen bilim dalıdır.

S-3-Müslüman bilginleri astronomi bilimiyle ilgilenmeye ve evreni araştırmaya teşvik eden motor güç(motivasyon/sebepler) nelerdir?

“Matematik,fizik,coğrafya vs. icatları, Din güzelliğine de sahip olmalıydılar.”

1-Namaz vakitlerinin hesaplanması ve yöntemleri,problemi Müslümanları bu alanda çalışmaya teşvik etmiştir.

2-Namaz kılariken mecburen bilinmesi gereken Kible yönünün bulunması için astronomi bilimi gerekmiştir.

3-Kur'an ı Kerimde ki Evrenin/gezegenlerin işleyişi/düzeni hakkında verilen bilgileri açıklamak için.

4-Evreni ve yapısını açıklamayla Allah ın büyüklüğünü kavramak ve kavratmak için...

5-Ramazan orucu ibadetinin başlangıç ve bitiş zamanlarını hesaplamak için Astronomi bilgisi ve Ay ın hareketlerini bilmek gerekir.Bundan dolayı ve bu ibadeti yerine getirmek için vs... Gibi sebeplerden dolayı Müslüman bilginler Astronomi bilimine merak salmışlar ve bu alanda ilk bilgileri ortaya koymuşlardır..

S-3-Müslüman bilim adamlarınının astronomi alanındaki hizmetlerini yazınız?

1-Yukarıda sayılan sebeplerden dolayı İslam dünyasında Astronomi alanında çalışmalar başlatıldı,bu çalışmalara,padişah ve yöneticiler hem destek oldular hemde katıldılar.Rasathaneler(gözlem evleri) kurdular ***Bu rasathâneler,Hem Astronomi üniversitesi hem de gözlem evi olarak kullanılmıştır.*** Bu rasathânelerde Müslümanlar, öylesine gözlem ve incelemelerde bulundular ki, elde ettikleri neticelerle ilim dünyasına asırlarca yol gösterdiler. Tycho Brahe(1546-1601), Kopernic(1473-1543), Galile(1564-1642) gibi bir çok batılı bilgine dahi ilham kaynağı oldular. Paris İslâm Enstitüsü eski profesörlerinden **Jacques Risler** Müslümanların Rönesans a etkilerini anlatırken; **"Müslüman astronomlar, matematik âlimleri derecesinde rönesansımıza etki yaptılar"** demiştir.

2-Kendi zamanlarındaki astronomi alanındaki eserleri arabçaya/dillerine çevirmişlerdir.

3-İstanbul Kahire Semarkant gibi yerlerde rasathaneler(gözlemevleri)kurmuşlar;Dünya nın , kendi eksenini etrafında döndüğünü ,Güneşte lekeler olduğunu ilk kez söylemişlerdir.

4- Yıldızların yerlerini,yüksekliklerini ve aralarındaki uzaklığı ölçmek gibi, birçok alanda kullanılan **"usturlapları "**yeniden" denenebilecek şekilde geliştiren ve değişik şekillerini

yapanlar,Müslümanlardır. Bu konuda ilk eseri **Mâsaallâh** (?-815) verdi. ,**Zerkalî** (1029-1087) i icâd etmiştir.**Gök cisimlerinin yüksekliklerini ölçmeye yarayan *usturlap*** adı verilen aleti müslümanlar keşfetmişlerdir.

5-Dünya,güneş ile ilgili **ölçümleri bugünkü değerlere yakın** olarak hesaplamışlardır.

6-Yerkürenin **yuvarlak olduğunu hesaplamışlardır**.Ali Kuşçu,;Uluğ bey,Zerkali...Gibi bilim adamları bu alanda hizmet vermişlerdir.

7- Dünyanın yuvarlak olup döndüğünü Müslüman âlimler Avrupalılardan çok önce biliyorladi. **Beyrûnî**, dünyanın hem kendi etrafında, hem de güneşin etrafında döndüğünü ispatlamıştı. Hindistan 'in **Nendende** şehri yakınlarında yaptığı çalışmalar sonunda yerin çapını ölçmeyi de basardı. Bu konuda ortaya attığı kanun , Avrupa da 'da **Beyrûnî Kuralı** diye tanındı

8 -9.-10. yüyllardayken Mûsâ kardeşler dünyanın çevresini ölçtüler. **Fer gâni**, aynı zamanda güneşin yüzündeki lekeleri de keşfetmiştir. **Fer gâni**'nin astronomi alanındaki eserleri Avrupa 'da 700 sene ders kitabı olarak okutuldu.

9 Avrupalı bilgin, **Laland**'a göre dünyanın en meşhur 20 astronomu arasında yer alan **Battânî**'nin hazırladığı **Sabîu Cevvelleri** (bilgi cetvelleri) adındaki astronomi cetvelleri, **Kopernic**(1473-1543) devrine kadar Avrupa 'da esas kabul edildi. O aynı zamanda güneş yılını bugünküne tıpa tıp uyacak derecede (sadece 24 saniye fazla) hesapladı.Ayrıca Battani,Güneş ve ayın hareketlerini inceledi,gezegenlerle ilgili bilgi cetvelleri oluşturdu.

10 Hükümdar olmasına rağmen, kendisini ilme adayan **Uluğ bey** (1394-1449), Semarkant'ta büyük bir rasathâne yaptırdı. İlmî çalışmalarıyla çağının en büyük astronomu oldu

11 Yaşadığı yüzyılın **Batlamyus**'u unvanını kazanan **Ali Kuşçu** (?-1474) ise, ekliptik eğimi bugünküne çok yakın olarak hesapladı (23°27'). Ekliptik eğimini ilk doğru hesaplamasını ise **Fer gâni** yaptı. **Bitrucî** (13.yüzyıl), gezegenlerin sürüklendiklerini dış merkezli dâirelere ait teoriyi çürüterek **Kopernikus**'a yol açtı.

12-**Câbir bin Eflah**'in (12.y.y.) yıldızların yerlerini ve açılarını ölçen “**azimut kadranını**,” Avrupa 'da ancak 300 sene sonra, Alman astronom **Regiomontanus** tarafından aynı modele uygun olarak yapılabildi. Bir çok İslâm âlimi güneş ve ay tutulmalarını rasat etti ve bu hususta açıklamalarda bulundu.

13-**Usturlap** adlı gök cisimlerinin yerlerini ölçmeye yarayan aleti bulmuşlardır.

14-İstanbul'un **enlem ve boylamını hesaplayan** Müslüman bilginler,Batlamyus'un doru ulaşamadığı bilgileri doğru olarak saptamışlardır.

15-**Dünya,güneş ve yıldızlarla ilgili ölçümler** yapmışlar,Musul yakınından geçen meridyeni bugünkü bilgilere çok yakın olarak hesaplamışlardır.110.938 m olarak bulunan bu uzunluğu müslümanlar,111.814 m olarak hesaplamışlardır.

16-**Güneş ve su saatleri** yapmışlar,açı ölçerleri icat etmişlerdir.

17-Sabit bin Kurra ,adlı bilgin, ”*yıldızların salınım ve titreşimleri*” teorisini ortaya koymuştur.

Bunlar İslâm âlimlerinin astronomide yaptıkları hizmetlerden, sadece küçük bir bölümüdür.

S-4-İslam dünyasının Astronomi bilim merkezlerinin isimlerini,yazınız?

Kahire,İstanbul,Semarkant,Buhara,Endülüs,Bağdat...gözlemevleri(Rasathaneleri)gibi...